

Dostum Rafael Sadi

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Dostum Rafael Sadi DOSTUM RAFAEL SADI

Rafael Sadi (1955-nji ýylda doglan) bilen ýogalmagyndan iki gün öň ýazyşypdyk: «Şu derman öndüriji firmany öwreniň, siz bu boýunça hünärmen hasaplanýarsyñyz. Menem öwrenerin».

Hemiše hat-habarlaşyp durardyk, käwagtam bir jaňlaşardyk.

Iň soňky gezek dilimizге «Çav Bella» diýip terjime edilen “Bella Ciao” aýdymynyň awtory Miška Ziganoff (Miška Syganow) hakda ýazdy. Men ondan şuňa meňzeş ýazgylary ýazmagy haýys edip, «şular ýaly aktual ýazgylar hepdäniň ahyryna gowy okalýar» diýerdim. Hemisekei göwnüpesligi bilen «siziň aýdanyñyz bor» diýdim. Menem iki bulgurly smaýlik ugratdym. «Men içemok, size hoş bolsun» diýip ýazdy (süýji keselliidi).

Yzyndan «eger kyn görmeseñiz, şu ýazgymy (öz eýelik edýän) Hastürktv-de paýlaşaýsam?» diýip sorady, «elbetde, paýlaşyp bilersiñiz» diýdim. Bu iň soňky gepleşenimiz boldy. Ol Tel-Awiwdäki öýünde ukuda ýatyrka aradan çykypdyr...

Irdən oýananymda hökman gije gelen elektron hatlara göz aýlaýaryn, Rafael Sadiniň hökman bir-iiki sany haty bolardy (onuň altmyş elektron haty toparyna ýazandygyny ýatladýaryn). Şol sebäpli ir säher bilen entek örmändigini görüp, aýaly aladalanylп turuzmaga çalşanda şum ajalyň gapysyny kakandygyny duýýar: Pahyr ukuda ýatyrka jan tabşyran eken.

* * *

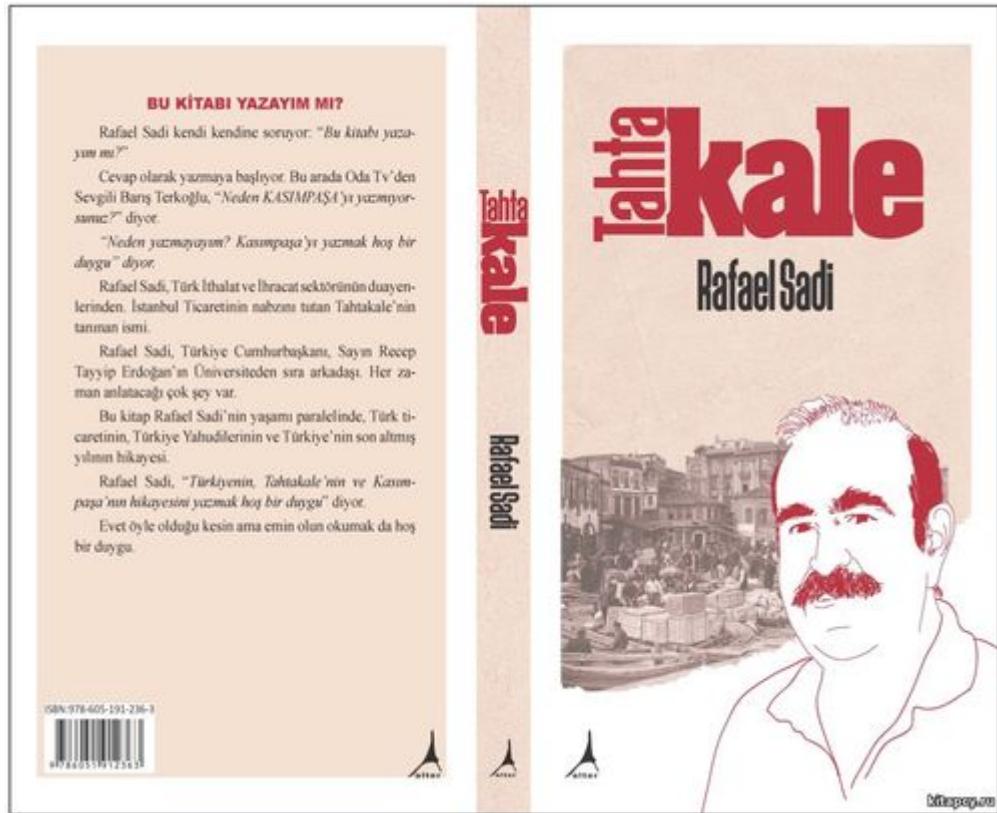
Bir hepde bäri pikir edýärin: Rafael Sadi haçan 0datv-de ýazmaga başlady?

Men «Hürriyet» gazetinde 2007-nji ýylда ýazmaga başladym. Şol ýyl «0datv»-ni hem açdyk.

«Hürriyet» gazetindäki ýazgylaryma gelýän seslenmelere jogap berenimde, Odatv hakda aýdyp, olardan habar-teswir ýazmaklaryny sorardym. Ýalňyşmasam, Rafael Sadi bilenem şol wagt tanşypdyk. («Ülker» firmasynyň düýbüni tutuwy şärikdeşlerden H.Witaliý Nahumyň giýewsi Haim Eroll Gelardin hem şol wagt Odatv-de çykyş edipdi).

Rafael Sadi hiç mahalam ýazuw-pozuw işinden el çekmedi. Ol biziň soraýan hemme sowallarymyza jogap bererdi. Öwrenmek isleyän islendik meselämizi mazaly öwrenip, soň ýazardy. Tel-Awiwde ýasaýan jöhidiň Odatv-de çykyş etmegi käbirleri tarapyndan maňa «Mossad-yň jansyzy» myjabatynyň atylmagyna sebäp boldy. Geçen aý telefon arkaly jaňlaşanymyzda, maňa şeýle diýilýändigini aýtdyk welin, «Wah, muny menden sorasana. Odatv-de ýazýanym üçin maňa-da faşist diýýärler!» diýdi. Intellektual çekişme gurap biljek gory bolmadyklaryň şahsy aýyplamalardyr myjabatlara yüz urmagy nähili aňsat gerek? Çünkü bü tetellileriň şeýtmekden başga bilyän zady ýok. Munuň hasam geň tarapy, Ysraýyla gidip-gelýän ildeşlerimiziň kömek soraýan ýeke-täk adamy hemise Rafael Sadi bolup geldi...

* * *

Rafael Sadi...

Stambulyň Şişli raýonynda önüp-ösen jöhit...

Elmydama «Men türkiýeli däl, türk» diýerdi. Ibrany dilinde «hasbara» (düsündirmek) we «TÜRK» sözlerinden Hastürktv.net saýtyny açdy.

Beýoglundaky hususy jöhit liseýinde başlan yzçylyk ukybynyň bardygyny aýdyp, hemiše magtanardy. «Yıldırımspor» futbol klubynda oýnan günlerini buýsanç bilen ýatlardy.

Uzak ýyllaryň dowamynnda meşgullanjak žurnalistika kärine diwar gazetinde ýazyp başlady. Yzyndan her çarşenbe günü çykyş eden «Şalom» gazetine geldi. «Haber» gazetinde («Lehi»-niň düýbüni tutujylardan Ýair Sterniň hormatyna) “Yair” edebi lakamy bilen nostalgiýa ýazgylaryny ýazdy.

Hiç haçanam ýazuw kadalaryna eýermedi, ýöne dogrulary aýdyp, ýalňyşyny düzedende gaty görmesi ýokdy.

Hemiše gorkman-ürkmän ýazdy.

Galamynyň tersine elmydama güler yüzlüdi, degişgendi.

Dumly-duşdan edilen basylara garamazdan Erdoganýı kursdaşydygyny aýtdy. Erdogançy welin däldi! Ýöne oňa hemiše hormat goýdy. Ondan interwýular aldy.

Išeňňirdi. Dosty Ýakup Barokas onuň aradan çykmagynyň yzyndan şeýle ýazdy:

«Sadi öz saýty hasturktv.net-de we Odatv-de günde azyndan 1-3 habar çykmasa, wezipesini ýerine ýetirmeyän ýaly duýardы». Togsanynjy ýyllaryň başynda Ysraýyla göçenem bolsa, «Tagtagalaly oglanjyk» bolup galды. Ýadynda saklan dostýarlary hakdaky ýatlamalaryny «Tagtagala» («Tahta-Kale») kitabynfa ýazdy.

Ah! Entek kän dokumental filmleri taýýarlamakçydyk...

Biz-ä senden razydyk, dostum Rafael Sadi.

Göwnümize ýeke giňlik berýän zat agtygyňa gowuşandygyň...

Döredijilik işiňi Odatv-de gyzyň Wiket Sadi dowam etdirer...

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 21.07.2023 ý. Publisistika